

Ξερόγλωσσο βιβλίο του 18ου αιώνα που φυλάσσεται στη Βιβλιοθήκη του Κέντρου Μελετών της Ιεράς Μονής Κύκκου

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΕΛΕΤΩΝ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΚΥΚΚΟΥ

● Του Χαράλαμπου Στρόππου

Διευθυντή Βιβλιοθήκης Κέντρου Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου

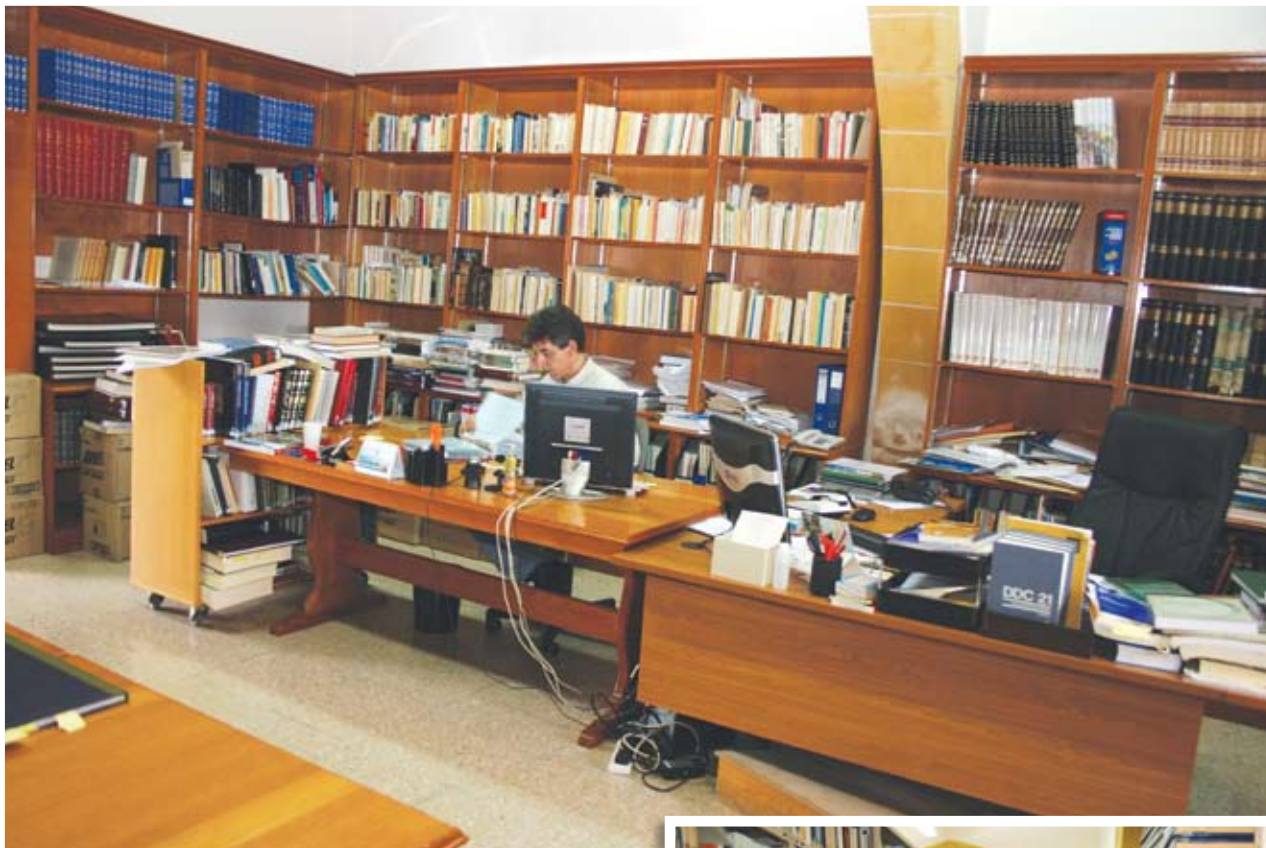

Πό τα πρώτα χρόνια της ίδρυσής τους, οι Μονές δημιούργησαν βιβλιοθήκες για την πνευματική πρόοδο των μοναχών τους και για τις ανάγκες των Ελληνικών Σχολών, που λειτουργούσαν σε αυτές για τη μόρφωση των δοκίμων τους. Σταδιακά, οι βιβλιοθήκες αυτές εμπλουτίστηκαν και αποτέλεσαν σημαντικά πολιτιστικά και μορφωτικά κέντρα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η βιβλιοθήκη της Μονής Κύκκου, με τα πολλά χειρόγραφα και έντυπα βιβλία που διασώζει και που αποτελούν μια σημαντική μαρτυρία για τη λειτουργία της από τους πρώτους αιώνες της ίδρυσής της.

Δυστυχώς, οι μεγάλες καταστροφικές πυρκαγιές που κατέκαψαν κατά καιρούς τη Μονή και αφάνισαν πολλούς από τους θησαυρούς της, συνέτειναν, ώστε χειρόγραφα και πολύτιμα βιβλία, που θησαυρίστηκαν σε αυτήν, να χαθούν οριστικά. Ανάμεσά τους και πολλά έντυπα βιβλία, που χρησιμοποιούνταν είτε από τους μοναχούς για την τέλεση των ιερών ακολουθιών και την πνευματική τους οικοδομή, είτε από τους δοκίμους, κατά

τη διάρκεια των μαθημάτων τους στην Ελληνική Σχολή της Μονής. Οι καταστροφές αυτές, όμως, δεν στάθηκαν εμπόδιο για τους εκάστοτε Ηγούμενους για συνεχή εμπλουτισμό της μοναστηριακής βιβλιοθήκης, ώστε να ανταποκρίνεται κατά το δυνατόν πληρέστερα στις ανάγκες της εποχής.

Βέβαια, στα παλαιότερα χρόνια η οργάνωση της βιβλιοθήκης της Μονής Κύκκου ήταν υποτυπώδης. Συνήθως ένας μοναχός αναλάμβανε να φυλάσσει τα βιβλία που βρίσκονταν, σύμφωνα με κάποιες μαρτυρίες, σε ένα ιδιαίτερο χώρο του ναού. Αυτός ο πρώτος πυρήνας της βιβλιοθήκης της Μονής περιλάμβανε βιβλία που κάλυπταν, κυρίως, τις λειτουργικές ανάγκες της, όπως η Πεντάτευχος, το Ψαλτήρι και η Καινή Διαθήκη. Στη βιβλιοθήκη της Μονής έχουν διασωθεί μέχρι τις μέρες μας αρκετά από αυτά σε μεγάλους αριθμούς. Της ίδιας περιόδου είναι και βιβλία χριστιανικής γραμματείας, που επίσης φυλάσσονται στη Μονή, όπως εορτολόγια και βίοι αγίων, καθώς και βιβλία κατήχησης - δογματικά, απολογητικά και διδακτικά βιβλία. Στην κατάσταση αυτή βρισκόταν η βιβλιοθήκη της Μονής μέχρι τα νεότερα χρόνια, οπότε, με πρωτοβουλία του Ηγουμένου της Μητροπολίτη

Κύκκου και Τηλλυρίας κ.κ. Νικηφόρου, αναδιοργανώθηκε με βάση τις σύγχρονες επιστημονικές προδιαγραφές.

Η βιβλιοθήκη αυτή εντάχθηκε στο Κέντρο Μελετών της Μονής, που ιδρύθηκε το 1986 με κύριο στόχο την επιστημονική έρευνα της ιστορίας της Μονής Κύκκου, της Εκκλησίας, αλλά και της ιστορίας της Κύπρου γενικότερα. Σταδιακά εμπλουτίστηκε με νέα βιβλία και περιοδικά, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στο μεγάλο εύρος των ερευνητικών δραστηριοτήτων του Κέντρου, αλλά και των αναγνωστών που προσέρχονται σε αυτήν. Σήμερα, περιλαμβάνει 42.000 περίπου τόμους, που αφορούν στους τομείς της Ιστορίας, της Θεολογίας και της Τέχνης, καθώς και 350 τόμους ανατυπωμένων κυπριακών εφημερίδων, που ανάγονται στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα. Επίσης, διαθέτει και μεγάλο αριθμό μικροφίλμ ελληνικών και κυπριακών εφημερίδων του 19ου και 20ού αιώνα.

Η βιβλιοθήκη λειτουργεί με όλα τα σύγχρονα δεδομένα, συνεργάζεται με μεγάλο αριθμό βιβλιοθηκών της Κύπρου και της Ελλάδας και είναι συνδεδεμένη με τον ενιαίο κατάλογο περιοδικών του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης της Ελλάδας

για την καλύτερη εξυπηρέτηση του αναγνωστικού της κοινού. Τμήμα της βιβλιοθήκης του Κέντρου Μελετών είναι μία δεύτερη βιβλιοθήκη, που λειτουργεί στη Μονή Κύκκου και η οποία είναι εξίσου πλούσια. Διαθέτει περίπου 20.000 τόμους, 3.500 από τους οποίους είναι παλαιύτυπα, όπως και σπάνιες σειρές περιοδικών της Κύπρου και του μείζονος Ελληνισμού.

Σταδιακά, η βιβλιοθήκη του Κέντρου Μελετών κατέστη μία από τις σημαντικότερες και πλέον ενημερωμένες βιβλιοθήκες του νησιού, με αποτέλεσμα να την επισκέπτεται σήμερα μεγάλος αριθμός αναγνωστών και ερευνητών, προς τους οποίους παρέχεται κάθε εξυπηρέτηση. ■